

Svend Aage Ellefsen: Vit vordu noyddir at taka ímóti útlenskari figging:

Hetta er avleið- ingin av at vit fáa ikki figging til fiskiskip í Føroyum

Hovdu føroyskir peningastovnar viljað figgjað skip, var óneyðugt við útlenskari figging. Men tað kunnu eisini verða fyrimunir at fáa aðrar uppi, sigur Svend Aage Ellefsen

ÁKI BERTHOLDSSEN

– Vit finga ikki figging til skipið í Føroyum. Ti var onki at gera, enn at leita okkum eftir figging uttanlands.

Svend Aage Ellefsen sigur, at orsøkin til, at teir hava norska figging uppi í notaðinum, sum teir nú hava keypt úr Noregi, er, at tað fektst ikki figging í Føroyum.

Nú eru nokur fiskiskip komin til Føroyar, har í norðmenn eiga ein triðing av partapengunum og føroyingar tveir triðingar og skipini verða so figgjað úr Noregi.

Svend Aage Ellefsen sigur, at hetta er ein avleiðing, at figging fæst ikki í Føroyum og tí eru teir heilt einfalt noyddir til at leita sær figging uttanlands.

Hann sigur, at roynt varð at fáa figging í Føroyum, men tað var ómøguligt.

Eitt av skipunum, sum eru komin í flotan við norskar figging, er nótabáturin „Vendla“, sum Svend Aage Ellefsen, og aðrir hava keypt og givið navnið Krúnan.

Krúnan er ein trol- og kرافtblokkabátur.

Hann varð bygdur í 1948, men Svend Aage Ellefsen sigur, at tað er at kalla bara kjølurin eftir frá teirri tíðini, tí alt omanfyri sjógv er skift út. Ein stórtur partur av bátinum er ikki meiri enn 10 ára gamal og hann er í sera góðum standi.

Hann tekur 1.000 tons. Fyri at fáa loyvi til Krúnuna, hava teir keypt Neshamar av Strøndum og selt hann til Estlands.

– Krúnan hevur so fingið ídnaðarloyvið hjá Neshamar.

Svend Aage Ellefsen sig-

ur, at, at leisturin er hin sami, at norðmenn eiga 1/3 av partapeninginum og at føroyingar eiga 2/3.

– Hevði tað borið til at fingið figging í Føroyum, var óneyðugt at fara uttanlands at leita eftir pengum.

Men hann avsannar at tað eru aðrar avtalur galdandi, sum geva norðmonnum serligar somdir útyvir tann eina triðing, teir hava sett í felagið.

Men annars skilir hann væl, um norðmenn seta ymsar treytir fyri at seta pening í føroysk felag.

– Tann, sum eigur minni lutan í einum felag, fer sjálvandi altíð at royna at tryggja seg so væl sum móguligt ímóti, at teir fullkomiliga missa ræðið á felagnum.

– Tí gera teir ikki tað, kunnu teir, sum eiga meirilutan t.d. toma felagið, uttan at teir fáa lyft ein fingur fyri at forða tí.

Annars sigur vágamaðurin, at tað kunnu eisini verða fyrimunir við at hava, eitt nú norskan kapital í fiskivinnuni.

– Norðmenn eru fremri enn vit á summum okjum.

– Norðmenn hava fiskað longu, brosmu og háv á djúpum vatni undir Føroyum.

– Tí kann eitt samstarv við norðmenn geva okkum ein kunnleika, sum vit ikki hovdu frammaundan.

Óngin vandi

Nógv eru ímóti at útlendingar sleppa uppi føroyskt vinnulív, tí eiga útlendingar uppi í, fer ein partur av vinninginum eisini av landinum.

Men hesum er lítil og óngin vandi fyri, heldur Svend Aage Ellefsen.

– Í fyrstu syftu er tað lóg-

arfest, at føroyingar skulu eiga minst 2/3 av einum felag.

– Og tann, sum eigur 2/3 eigur at kenna seg tryggan.

Hann sær heldur ongan vanda í, at tað so ber til at gera serligar avtalur ímillum føroysku og norsku partaeigjararnar, sum geva norðmonnum stórra ávirkan og stórra part í einum móguligum yvirskotti, enn teir eiga á pappirinum.

Hann sigur, at fiskivinnan kastar heilt einfalt onki av sær og av tí sama er snøgt sagt óngin vinningur at byta sundur ímillum eigjararnar.

Hann sigur, at tað er bara nú stóðan er heilt óvanlig við tað, at fiskiskapur og prísir eru í topp, at eitt sindur móguliga verður til avlops.

– Annars hevur søgan lært okkum, at í føroysku fiskivinnuni er óngin vinningur at luta sundur.

– Og skuldi nakað lopið av, verður tað í hvussu so er í okkara felag- lagt til síðis at styrkja felagið, so at tað kanska ber til at keypa stórra og betri skip seinni.

– Men hvussu ber tað so til, at norðmenn vilja seta pengar í? Hvat er teita á hugamálið í øllum hesum? Er tað ikki fyri at fáa vinning?

– Sjálvandi vóna teir, at teir geva vinning einaferð.

– At eiga 1/3 í einum felag, sum klárar seg, er ikki at forkasta.

– Vónirnar eru sjálvandi, at felagið klárar seg og at partabrovin verða meiri verd seinni so at tey kunnu kanska kunnu seljast aftur við vinningi.

Annars sigur Svend Aage Ellefsen, at tað er óngin føroyingur so lítið at sær komin, at hann letur norðmenn fara við vinninginum, um

– Hevði fiskivinnan kastað nakað av sær, hovdu føroysku peningastovnarnir uttjat íva verið sinnadur at figgja skipakeyp, og so var hesin „trupulleikin“ ikki, sigur Svend Aage Ellefsen, sum eisini hevur keypt skip við norskar figging

talán er um eitt felag, sum kastar nógv av sær.

Hinvegin vísir hann á, at ar talan um eina vinnu, sum kastaði nakað av sær, hevði tað uttan iva borið til at fingið føroyskar peningastovnar at figgja fløgurnar og so var tann vandin av, av sær sjálvum.

– Men skuldi tað kasta av sær, má eisini tann, sum er sinnadur at seta pengar í eina flögu, eisini kunna fáa eitt hampiligt avkast, ella ger hann tað ikki.

Hann vil ikki kalla hetta ein máti hjá norðmonnum at sleppa av við sínar gomlu rustikustar.

– Norska útgerðarfelagið, sum átti bátin, er ikki á nakran hátt við í felagnum, sum eigur bátin nú. Tað er eitt annað norskt felag, sum er komið uppi.

Eiga yvir 50.000 tons

Svend Aage sigur, at teir hava keypt bátin, tí vit eiga eitt stórt náttúruríkidomi, sum ikki verður gagnnýtt í lotuni.

– Vit eiga kvotur uppi yvir 50.000 tons av ídnaðar fiski í norskum sjógv og ES sjógv.

– Men vit fiska bara í

mesta lagi 18.000 tons av hesi kvotu. Tvs, at vit eiga yvir 30.000 tons til góðar.

– Og tað er fyri at fáa gagnnýtt hesa kvotu, at vit hava keypt hendan bátin, sigur hann.

Skulu varðveita ræðið
Annars heldur Svend Aage Ellefsen, at føroyingar eiga at ansa eftir at vit ikki missa ræðið á føroysku fiskivinnuni.

– Eg haldi, at føroyingar skulu sjálvir eiga og hava ræði á teimum náttúrgivnu, grundleggjandi móguleikum fyri framleiðslu.

– Tvs, at eg haldi, at føroyingar skulu eiga og hava ræði á alibrúkunum, á fiskiskipunum og fiskiríkidóminum undir Føroyum.

– Hinvegin haldi eg, at tað skal standa útlendingum frítt at gera flögur í allar aðrar vinnur, eisini í fiskivinnuna á landi.

Hann heldur, at tað er hóskandi, at útlendingar kunnu eiga 1/3 í alibrúkunum og 1/3 í fiskiflotanum.

Hann heldur sostatt, at tað er skeiðt at rúmka ræurnar hjá útlendingum í alivinnuni, so at teir kunnu eiga 49% av alibrúkunum, sum

landsstýrismaðurin hevur skotið upp - ella 40%, sum ein partur í vinnunevndini hevur skotið upp.

– Væl hava vit tosað um at menna alivinnuna. Men um vit ikki klára tað akkurát so skjótt, sum ætlanin hevur verið, eiga vit heldur at lata tað taka eitt ár longri, heldur enn at brúka tað sum grundgeving fyri at at lata útlendingar sleppa uppi alivinnuna.

– Í fiskivinnuna á sjónum, eru lítlir og óngir móguleikar at draga meiri upp úr sjónum, enn vit gera nú, so har eru at kalla allir móguleikar brúktir.

– Og tá er tað skeiðt at hava sleppa útlendingum óv nógv uppi, heldur Svend Aage Ellefsen.

Ikki at hitta

Vit royndu í gjár at fáa eina viðmerking frá Føroya Banka.

Men tað eydnaðist ikki, aðrenn blaðið fór til prentingar, tí báðir stjórnarnir, Jørn Astrup Hansen og Janus Petersen, vóru upptiknir á fundi allan fyrripartin í gjár.